

การสร้างสรรคสื่อการเรียนรู้อีลลววรรณคดีเพืออรรถรสในการเรียนและรักษาวรรณคดีไทย

The literature instructional media creation for enjoyment in Thai literature conserving learning

มนัญชยา เพชรูจี (Mananshaya Phetruchee)*

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรคสื่อการเรียนรู้อีลลววรรณคดีเพืออรรถรสในการเรียนและรักษาวรรณคดีไทย” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพือ (1.) ศึกษาวิธีการสร้างสรรคสื่อการเรียนรู้อีลลววรรณคดีและ (2.) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขานาฏศิลป์ไทยชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อีลลววิชาปรัศน์วรรณกรรมการแสดง โดยใช้วิธีการเรียนรู้อีลลวจากการสร้างสรรคสื่อการเรียนรู้อีลลววรรณคดี กลุ่มตัวอย่างประชากรผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การศึกษาจากเอกสาร แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัยค้นพบว่า นักศึกษามีวิธีการสร้างสรรคสื่อการเรียนรู้อีลลววรรณคดีโดยเริ่มจากการศึกษาวรรณคดีเรื่องนั้นๆอย่างละเอียด ศึกษาถึงชาติพันธุ์และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องรวมถึงลักษณะการแสดง นาฏศิลป์ที่ปรุงจากวรรณคดีเรื่องนั้นๆ ขั้นตอนถัดไปคือการสรรรคใช้ทำนองเพลงที่ตนเองคุ้นเคย และมีลักษณะบางประการที่ตนเองมีความประทับใจ โดยนำมาเรียบเรียงถ้อยคำตามเนื้อเรื่องให้เข้ากับทำนองเพลง นักศึกษาให้ความเห็นหลังจากจัดการเรียนรู้อีลลววิชาปรัศน์วรรณกรรมการแสดง โดยใช้วิธีการเรียนรู้อีลลวจากการสร้างสรรคสื่อการเรียนรู้อีลลววรรณคดี ความเป็นว่า บรรยายากในห่องเรียนมีความสนุกสนาน ตนเองได้ทดลองสร้างสรรคผลงานทางด้านวรรณศิลป์ เป็นการเพิ่มทักษะด้านการประพันธ์ ได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอย่างถ่องแท้ ได้เรียนรู้อีลลวการสร้างสรรคผลงานให้มีความน่าสนใจ มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาด้านวรรณกรรมเพื่อการแสดงมากยิ่งขึ้น ได้เรียนรู้อีลลวและใช้ความสามารถด้านที่ไม่เคยใช้มาก่อน เห็นความสำคัญคืของหมู่คณะ ได้แสดงศักยภาพของตนเอง เพิ่มพูนทักษะด้านการสร้างสรรคเครื่องแต่งกาย เป็นแรงบันดาลใจให้มีความกระตือรือร้นที่จะตั้งใจศึกษาวรรณคดีเรื่องอื่น

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้อีลลว, ลีลววรรณคดี, สร้างสรรค, นาฏศิลป์, เพลงพื้นบ้าน

*อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

The literature instructional media creation for enjoyment in Thai literature conserving learning is a qualitative research. Its objectives are to (1.) study the method of creating creative media for learning styles, literature, and (2.) studying the opinions of students of the Faculty of Fine Arts. 2nd year Thai Classic Dance Program, Suan Sunandha Rajabhat University. By using the method of learning from The literature instructional media creation. The sample group of the researcher used random sampling method. Tools used for data collection consisted of document Interview and observation forms. Qualitative data was analyzed by content analysis. Presenting the data with analytical descriptive

The results of the research revealed that, Students have a method to create learning media in the style of literature, beginning by studying the literature in detail. They study the related ethnicities and histories, including the characteristics of the Thai dance performed from the story. The next step is to create a melody that you are familiar with. And there are certain aspects that they are impressed. They arranging the words according to the story to match the melody. Students give an opinion after conducting a course study on literature and performance. By using the method of The literature instructional media creation, that the classroom is fun. They have tried to create works of literature. It is an enhancement of literary skills Completely self-study Learn to create works that are interesting. They have more knowledge and understanding of literary content for acting, Learn and use skills that have never been used before. They saw the unity of the group, have shown their potential Enhance skills in costume creation. Inspired them to be enthusiastic about studying other literature.

Keyword : Learning management, The literature instructional media creation, creative, dance, folk music

บทนำ

แม้ว่าโลกจะเจริญก้าวหน้ามาได้ไกลเพราะวิทยาศาสตร์ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมไปถึงความเป็นไปในชีวิตที่มีอารยและวัฒนธรรม เราจึงต้องมีศาสนา ศิลปะ ปรัชญา สุนทรียและวรรณคดี เพราะสิ่งเหล่านี้ ย่อมนำมาแต่ความดีงาม วรรณคดีหรือวรรณกรรมเป็นศิลปะอันวิจิตร ความวิจิตรนี้มีใช้ด้วยประกอบขึ้นจากเส้นสาย สีเส้นหรือรูปร่างที่ปรากฏแก่สายตา แต่เป็นความวิจิตรที่เกิดขึ้นภายในจิตใจจากการที่ผู้อ่านเกิดความตื่นตาและตื่นใจจากสัมผัสรับรู้รสเสียงแห่งถ้อยคำและรสสัมผัสอันเร้าใจของถ้อยความที่นำไปสู่ความคิดจินตนาการ (กิตติยา รัชมีแจ่ม, 2561) สู่การสร้างสรรค่านาฏกรรมและศิลปะการแสดงของบรรพชนทุกชนชาติ ด้วยคุณูปการด้านต่าง ๆ ของวรรณคดีและวรรณกรรม จึงมีการบรรจุวิชาวรรณคดีหรือวรรณกรรมเข้าไว้ใน

หลักสูตรการศึกษาหลากหลายแขนง อาทิ รายวิชาปริทัศน์วรรณกรรมการแสดง สาขาวิชาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทย) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ด้วยนาฏกรรมทั่วโลกล้วนรังสรรค์มาจากวรรณคดีและวรรณกรรม การบรรจุรายวิชาปริทัศน์วรรณกรรมการแสดงจึงมีความสำคัญ ด้วยมีจุดมุ่งหมายของรายวิชาคือ เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้และเกิดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบ องค์ประกอบ ค่านิยมและคุณค่าที่ปรากฏในงานวรรณกรรมการแสดง อีกทั้งให้นักศึกษาได้เรียนรู้การแสดงผ่านมุมมองของวรรณกรรมที่มีความดีเด่น รวมไปถึงการวิเคราะห์และตีความวรรณกรรมนำไปสู่การพัฒนางานทางด้านศิลปะการแสดงและทักษะทางด้านศิลปะการแสดงของนักศึกษาต่อไปในอนาคตสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านศิลปะการแสดง แม้การศึกษาปริทัศน์วรรณกรรมการแสดงจะสะท้อนวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คน การบอกเล่าเรื่องราวในสังคม การเรียนรู้ประวัติศาสตร์รวมถึงคำสอนจากกุศโลบายของบรรพบุรุษที่มักสอดแทรกทั้งคติสอนใจและปรัชญาชีวิตไว้ให้ปุถุชนรุ่นหลังได้คิดผ่านการอ่านและการแสดงนาฏกรรมเสมอ หากแต่การจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นการสอนแบบบรรยาย ผู้เรียนไม่สนใจ หรืออยากเรียนวรรณคดีด้วยความรู้สึกละเลย แต่เรียนเพราะถูกบังคับให้เป็นวิชาที่ต้องเรียน หรือวิธีสอนของครูไม่เข้าใจ ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนโดยครูผู้สอนมักจะมุ่งสอนแบบอ่านเอาเรื่อง และให้นักเรียนเรียนด้วยวิธีการท่องจำ ไม่พยายามหาเทคนิคการสอนแบบใหม่ อีกทั้งยึดการสอนแบบเดิม จนลืมนึกกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดและทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2544 อ้างถึงใน พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช, 2549: 108) จากปัญหาการเรียนการสอนดังที่ได้กล่าว หากผู้สอนละเลยการแก้ปัญหา ปล่อยให้วรรณคดีเป็นเรื่องยากและไกลตัวผู้เรียน ในที่สุดวรรณคดีก็จะเป็นเสมือนโบราณวัตถุที่เก็บรักษาไว้ แม้จะเป็นสื่อที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของวัฒนธรรมทางภาษาในอดีตหากแต่ไม่ได้รับการอ่านด้วยใจรักอย่างซาบซึ้งและจริงจัง

การแก้ปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องใช้การจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทดลองสร้างสรรค์สิ่งใหม่โดยใช้สิ่งที่ตนเองเป็นเนื้อเป็นตัวของผู้เรียน(ศรีวิไล ดอกจันทร์, 2529) ได้ใช้ทักษะอันโดดเด่นของนักศึกษาสาขานาฏศิลป์ไทยในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถสร้างสรรค์การแสดงและแปรรูปอันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลีลาวรรณคดี วรรณคดีเรื่องยาวจะกลายเป็นศิลปะการแสดงที่มีความสนุกสนาน มีความงดงามตามขนบและไม่น่าเบื่ออีกต่อไป นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่คนทุกวัย นิสิตนักศึกษาและประชาชนที่มีความสนใจเป็นอันมาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาวิธีการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลีลาวรรณคดีและศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขานาฏศิลป์ไทยชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาปริทัศน์วรรณกรรมการแสดง โดยใช้วิธีการเรียนรู้จากการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลีลาวรรณคดี

วิธีการวิจัย

การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลีลาวรรณคดีเพื่ออรรถรสในการเรียนและรักษาวรรณคดีไทยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขานาฏศิลป์ไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 45 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัย ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและแบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลีลาวรรณคดีเพื่ออรรถรสในการเรียนและรักษาวรรณคดีไทยครั้งนี้ มีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 ลักษณะ คือ 1. การศึกษาจากเอกสาร 2. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม 3. การสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลทุกครั้งที่เกิดขึ้น โดยการดูข้อคำถามตรงตามที่ต้องการหรือไม่ขณะที่ไปสัมภาษณ์หรือการสังเกตการณ์ การตรวจสอบข้อมูลครั้งนี้จะใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและเชื่อถือมากที่สุดจากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์จากแต่ละกลุ่มโดยมีการตรวจสอบสามเส้าในแต่ละด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลีลาวรรณคดี นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตีความและรวบรวมตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีวรรณกรรมการแสดง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดประเด็นในหัวข้อพร้อมกับการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม การจัดลำดับหมวดหมู่ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูล พรรณนาวิเคราะห์พร้อมภาพประกอบ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาเลือกวิธีการสร้างสรรค์โดยเริ่มจากการศึกษาวรรณคดีเรื่องนั้นๆอย่างละเอียดถี่ถ้วน ศึกษาถึงชนิดพันธุ์และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีที่ตนเลือก รวมถึงลักษณะการแสดงนาฏศิลป์ที่ปรุงจากวรรณคดีเรื่องนั้นๆ ขั้นตอนถัดไปคือการสรรค์ใช้ทำนองเพลงที่ตนเองคุ้นเคย มีรสนิยมชอบเป็นการ

ส่วนตัว หรือมีลักษณะบางประการที่ตนเองมีความประทับใจ อาทิการสร้างสรรคเพลงวรรณคดีจากทำนองเพลงไทยสากลสมัยใหม่ เพลง พระลอ โดยเลือกใช้ทำนองเพลงของปู่จ่าน เพลงแลรักนิรันดร์กาลโดยนำมาเรียบเรียง ถ้อยคำตามเนื้อเรื่องให้เข้ากับทำนองเพลง ประพันธ์เนื้อเพลงมีเนื้อหาของวรรณคดีเรื่องพระลอ ตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง ลักษณะการร้องแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ ร้องเข้าจังหวะปกติ พูดคำกลอนแบบคำเมือง และแร็ป เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่ น่าสนใจและชวนติดตาม แรงบันดาลใจในการเลือกใช้ทำนองเพลงนี้ เพราะผู้สร้างสรรค์ต้องการให้มีกลิ่นอายของความเป็นภาคเหนืออยู่ในเพลง สืบให้เชื่อมโยงในเนื้อความวรรณคดีไทยเรื่องพระลอ ที่เป็นเรื่องราวของเจ้าเมืองเหนือทั้งสองเมืองที่มีปัญหาจนเกิดเรื่องราวโศกนาฏกรรมตามเนื้อเรื่อง (สุนิสา ดวงคุณสันและลลิตา สุภาลา, 2562) สอดคล้องกับ การสร้างสรรค์เพลงวรรณคดีจากทำนองเพลงไทยลูกทุ่ง เพลงศกุนตลา ความว่า การสร้างสรรค์เพลงศกุนตลา ผู้สร้างสรรค์นำทำนองเพลงอุทยานดอกไม้ หรือเพลงแขกหนึ่งมาใช้เป็นทำนองเพลง เนื่องจากเป็นเพลงไทยเดิมสำเนียงแขกที่มีความไพเราะ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อให้เข้าถึงเรื่องราวความรักอันสวยงามของท้าวทุษย์นัต์และนางศกุนตลา และมีวิธีประพันธ์เนื้อร้องขึ้นใหม่โดนเทียบจำนวนพยางค์หรือคำจากเนื้อเพลงเดิม และใช้คำที่คล้องจองกันในแต่ละวรรคหรือท่อนของเพลงเพื่อความไพเราะน่าฟัง นอกจากนี้ ผู้สร้างสรรค์ยังเล่นคำกับอารมณ์และเมโลดี้ของเพลง ดังเช่นท่อนที่ว่า “ศกุนตลาอาภัพฤดี” หรือ “หลักฐานไม่มี ต้องตายแน่” เป็นต้น ในเนื้อหาของเพลง จะอธิบายเหตุการณ์สำคัญในการดำเนินเรื่อง ซึ่งผู้สร้างสรรค์ต้องการจะเน้นเรื่องราวของท้าวทุษย์นัต์และนางศกุนตลาอย่างชัดเจนว่าทั้งคู่ต้องผ่านเหตุการณ์และฟันฝ่าอุปสรรคใดบ้างถึงทำให้ได้มาพบและครองรักกัน (วิศรา อินทราราม และภูตะวัน ศิริรักษ์, 2562) สอดคล้องกับกมลวัฒน์ ตรีเมฆและอิชัย คำอ่อน(2562) กล่าวว่า ผู้สร้างสรรค์ต้องการนำเสนอการสร้างสรรคแนวเพลงในรูปแบบของนักดนตรีเรโนอิดิตที่จะเปิดวงรับจ้างขับร้องเพลงพื้นบ้านรูปแบบต่างๆ ซึ่งผู้สร้างสรรค์มีความประทับใจ โดยได้หยิบยกเพลงพื้นบ้านมาใช้ในการแสดง 3 เพลง คือ 1. เพลงแอ่วเกล้าซอ โดยเริ่มเกริ่นนำในบทไหว้ครูและออกบทแรกของเรื่องราว กล่าวตั้งแต่ท้าวพรหมหัตถ์ทรงสวาทกับมานพหนุ่ม จนถึงคนธรรพ์แปลงเป็นไร้แทรกขนกฐนไปวิมานฉิมพลี 2. เพลงฉับแกละ เป็นเพลงที่มีลีลาสนุกสนานโลดโผน ผู้นำเสนอจึงได้นำเพลงฉับแกละมาใส่ในส่วนที่สอง เพื่อสื่อบทอัศจรรย์การร่วมประเวณีของคนธรรพ์กับนางกาก็ 3. เพลงแหล่ เป็นเพลงที่ใส่ในบทสุดท้าย กล่าวถึงช่วงหลังจากที่คนธรรพ์ได้ร่วมภิรมย์กับนางกาก็แล้ว จึงได้แปลงเป็นไร้แทรกขนกฐนกลับไปจนถึงจบเรื่อง สาเหตุที่ผู้สร้างสรรค์ใช้เพลงแหล่ปิดท้าย เพราะแหล่ส่วนมากใช้ในการเทศน์ สอดคล้องกับกาก็คำกลอนที่มีที่มาจากชาดก ผู้สร้างสรรค์จึงต้องการนำทำนองเทศน์แหล่มาใส่เพื่อให้สอดคล้องกับต้นกำเนิดกาก็

ทั้งนี้จึงสามารถสรุปการสร้างสรรคโดยแบ่งออกเป็น 1. การสร้างสรรค์จากทำนองเพลงไทยสมัยใหม่ 2. การสร้างสรรค์จากทำนองเพลงไทยลูกทุ่ง 3. การสร้างสรรค์จากทำนองเพลงเพื่อชีวิต และ 4. การสร้างสรรค์จากการขับลำทำนองรูปแบบต่างๆของไทย ดังนี้

1. สร้างสรรคจากทำนองเพลงสมัยใหม่โดยดัดแปลงเนื้อเพลงให้เป็นเนื้อความในวรรณคดี ได้แก่ เพลง โสนน้อยเรือนงาม ทำนอง เพลงตกหลุมรัก ศิลปิน ดาวิกา โฮน่ เพลงประกอบซีรีส์ รักฉุดใจนายฉุกเฉิน, เพลง พระรถ เมรี ทำนอง เพลงถามฉันก่อน ศิลปิน Shining Star, เพลง ขุนช้าง ขุนแผน ทำนอง เพลงสัญญาภาสกลอง ศิลปิน ไอซ์ ศรัณยู วินัยพานิช, เพลงแก้วหน้าม้า ทำนอง เพลง I'am sorry(เสิดา) ศิลปิน เดอะ ธิบ, เพลง พระอภัยมณี ทำนอง เพลงจะรักหรือจะร้าย ศิลปิน Klear (เคลียร์), เพลงไกรทอง ทำนอง แร็ป, เพลงมัทนะ

พาทา ทำนอง เพลงเป็นไรไหม? ศิลปิน OG-ANIC x LAZYLOXY, เพลงพระลอ ทำนอง เพลงแลร์กนิรันดร์กาล ศิลปิน ปู่จ่าน ลองไม้ค์, เพลงพระสุธน มโนราห์ ทำนอง เพลงเทร่อ ศิลปิน ZAZA, เพลงท้าวแสนปม ทำนอง เพลงรักติดไซเรน ศิลปิน ไอซ์ พาริส-แพรวา นิชาภัทร, เพลงอุณรุท ทำนอง เพลงช่อนกลืนศิลปิน ปาล์มมี, เพลงหลวิชัย คาวี ทำนอง เพลงพระรามอกหัก ศิลปิน ปิ่น ซีพรายและเพลงปลาบู่ทอง ทำนอง เพลงคิดมาก ศิลปิน ปาล์มมี

2. สร้างสรรค์จากทำนองเพลงไทยลูกทุ่งโดยดัดแปลงเนื้อเพลงให้เป็นเนื้อความในวรรณคดี ได้แก่ เพลง จันทโครพ ทำนอง เพลงรอเป็นคนถัดไป ศิลปิน ตึกแตน ชลดา, เพลงไชยเชษฐ์ ทำนอง เพลงยอยศ พระลอศิลปิน ชินกร ไกรลาศ, เพลงศกุลตลา ทำนอง เพลงอุทยานดอกไม้ ศิลปิน พุ่มพวง ดวงจันทร์, เพลง สังข์ทอง ทำนอง เพลงอีหล่าเอ๋ย ศิลปินเต้ย อภิวัฒน์

3. สร้างสรรค์จากเพลงไทยเพื่อชีวิตโดยดัดแปลงเนื้อเพลงให้เป็นเนื้อความในวรรณคดี ได้แก่ เพลง อุทัยเทวี ทำนอง เพลงวณิพก ศิลปิน วงคาราบาว

4. สร้างสรรค์จากการขับลำทำนองรูปแบบต่างๆของไทย ได้แก่ กากี สร้างสรรค์จากเพลงพื้นบ้าน 3 ทำนอง คือ เพลงแอ่วเกล้าซอ, เพลงฉับแกละและเพลงแหล่, เพลง พิกุลทอง ทำนอง แหล่, กาพย์เซ็งบั้งไฟ ผาแดง นางไอ่ ทำนอง กาพย์เซ็ง และพระเวสสันดร ทำนอง ขับเสภา

ทั้งนี้ผู้วิจัยของยกตัวอย่างผลงานการสร้างสรรคโดยสังเขปดังนี้ ตัวอย่างการสร้างสรรคจากทำนอง เพลงสมัยใหม่โดยดัดแปลงเนื้อเพลงให้เป็นเนื้อความในวรรณคดี

เพลง พระลอ

ผู้ประพันธ์นางสาวสุนิสา ดวงคู่สัน

และนางสาวลลิตา สุธาลา

ทำนอง เพลงแลรักนิรันดร์กาล ศิลปิน ปู่จ่าน ลองไม้ค์

อันความรักคงงามกว่าสิ่งใด แต่ใครจะรู้ว่าแท้จริง ที่ความรักทำให้เราเหมือนสูญสิ้น ทุกสิ่งเกิดจากความไม่ซึ้งใจ อันพระลอรูปงามแห่งเมืองสรวง ชื่อเสียงเลื่องลือระบือไกล เป็นที่เสน่ห้หาของใครๆ รวมถึงใจพระเพื่อนพระแพง รื่นโรยมองเห็นความไม่ตั้งใจ วอนปู่เจ้าให้ใช้พลังวิชา องค์พระลอคลอคิดถึงตรึงตรา ออกมาจากเมืองด้วยร้อนใจ พร้อมพี่แก้วพี่ขวัญเดินทางมา ถึงกาหลงเสียงหายจากน้ำไหล พบภัยแน่แท้ทางจะไป แต่ในใจต้องมนต์ทนเดินต่อ

สองปีน้องฮ้อนใจใครคิดตั้ง ปู่เจ้าจึงส่งไก่ไปล่อพระลอ พอมาถึงฟังฮักได้ปะป้อ บรีรอคลอฮักสุขสมใจ เข้าตาค้นกัลลืออยู่ไต่ยกัน สานสัมพันธ์ความฮักอันสดใส

ท้าวพิชัยวิชิตกรรู้ทรงเมตตา จะจัดงานแต่งให้องค์พระลอและพระธิดา พอเรื่องรู้ไปถึงหูของเจ้าย่า จึงโมโหโกรธา พอมิ่งฆ่าผัวกู จึงอ้างคำของลูกสั่งพวกทหาร ไปจับพระลอตอนนี้อยู่ที่ตาค้นกลาน เกิดการต่อสู้จับไม่ได้จึงต้องประหาร รักอวสาน ชีวิตจบลงเหลือไว้เพียงตำนาน กลางห่าฝน ธนูที่ถ่าโถมเข้ามาใส่ ความรักของทั้งสามคนนั้นหนักแน่นกว่าสิ่งใด ต่อสู้จนตัวตาย ข้างกายในอ้อมกอด ถึงไม่ได้ใช้ชีวิตด้วยกัน แต่น้องนั้นรักพี่ตลอดนะ ไม่ต้องห่วง ความทุกข์สุขใจดั่งกับไฟโชติช่วง ชีวิตจบลงโดนความตายเข้ามาทวง มิ่งฆ่าลูกกูตัวมึงก็ต้องโดนบ่วง

ตัวอย่างการสร้างสรรคจากทำนองเพลงไทยลูกทุ่งโดยดัดแปลงเนื้อเพลงให้เป็นเนื้อความในวรรณคดี

เพลง ศกุนตลา

ผู้ประพันธ์นางสาววริศรา อินทราราม

และนายภูตะวัน ศิริรักษ์

ทำนอง เพลงอุทยานดอกไม้ ศิลปิน พุ่มพวง ดวงจันทร์

ครั้งหนึ่งนั้นท้าวทวยยันต์ กษัตริย์ราชันประพาสมตามขวาง

ได้เจอนารีโฉมศรีสอาง สวยไม่จืดจาง นามนางศกุนตลา

ครองรักกัน อยู่นานเต็มที ด้วยองค์ภูมิต้องกลับพารา

เคราะห์ซ้ำกรรมซัด ฤๅษีทวาราสบาปมา ศกุนตลาอาภัพดี

*ทวยยันต์ราชา จำนางไม่ได้นา พาให้ข้าดวงแด

หลักฐานไม่มี ต้องตายแน่ เพราะแหวนมาหายจากไป

ชาวประมงเจอแหวนในปลา จึงนำเข้ามาถวายจอมไท้ จึงจำเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้นมาได้

แม่ยอดดวงใจของทวยยันต์ (ข้า*)

ตัวอย่างการสร้างสรรคจากการขับลำทำนองรูปแบบต่างๆของไทย

เพลง กาเกี

ผู้ประพันธ์นายกมลวัฒน์ ตรีเมฆ

และนายอิชัย คำอ่อน

ทำนองเพลงแอ่วเคล้าซอ เพลงฉับแกละและเพลงแหล่

เพลงแอ่วเคล้าซอ

โอ่นอ.... ซ้อยกระสาวันทากราปไหว้ ชันดอกไม้ยกขึ้นเพียงตาขันเสมายกขึ้นเพียงคิ้ว มือสืบนี้นัยกขึ้นบูชา ครูบา
อาจารย์ที่มอบวิชาทั้งครูกลอนแต่โบราณ โอ้พระยา... พระยาพระคลังหนขออัญเชิญลงมาสู่วงแคน
โอ่นอ.... จะกล่าวถึงท้าวพรหมหัตถ์ครองบุรีรัฐพาราณสี กับบังอรโฉมกาเกี นุชเจ้ามีกลิ่นกายหอม ผู้ใดต้องข้อง
เกี่ยวนางนาถ กลิ่นกายซาบเจ็ดราตรี หอมจริงเอย ยั่วเย้าพี่เอย
โอ่นอ.... มาถึงวันกำหนดไว้ ครุฑก็แปลงเป็นมานพ มาทรงสากับท้าวไท เหลือบเนตรสบเจ้ากาเกี ใครอยากร่วม
ภิรมย์ชม ได้สู่สมนางนงราม เจ้ามานพก็คืนร่าง กางปีกกว้างบังสุริฉาย แล้วบันดาลพายุใหญ่ โกลาหลทั้งธานี
แล้วหอบเอาโฉมกาเกี กลับฉิมพลีอันโสกา เจ้าช่อนกลิ่นเอย เจ้าช่อนชูพี่เอย
โอ่นอ.... ท้าวพรหมหัตถ์เสด็จอวสานถึงน้องนุชแม่เนื้อทิพย์ สุดจะทนสุดจะทน ช่มอารมณ์ถึงกาเกี เจ้าคนทันชั้น
อาสา สืบเสาะหาแม่นารี ถึงเจ็ดวันเจ้าปักษาแปลงกายมาทรงสกา ให้ร้อนรุ่มดังไฟสุ่ม ใครเข้าแนบนวลนุชชบา
ครบเวลารับร้อนใจ เร่งคลาไคลกลับฉิมพลี ฝ่ายคนธรรพ์ก็แปลงเป็นไร เร็นช่อนขนไปในปีกครุฑา ถึงรังรักเจ้า
ปักษา สบพักตราพบแจ่มจันทร์ สบโอกาสท้าวเวไนย ประพาสไฟพรในหิมพานต์ นาฏกัเวรก็กลับแปลง เป็นคน
ทันนางตกใจ แล้วร่วมตั้งเคียงเจ้าน้อง เคล้าคลอยอดประทุมมา สุดพรรณนาบอศรัย ดั่งภมรเคล้า พวงผกา
เอย

เพลงฉับแกละ

ข้าแกละ.... ดั่งเรือเจ้าโล้ไต่คลื่นยักขั่นนั่นแหละ ข้า เสาเรือพื่อนั้นทางใบหัวแบะ
ข้า สระเจ้านุชแอ่งน้อยขอบสระพื้นแฉะ
ข้า มีบัวบานสีสดมีใบบัวบานแบะ
ข้า แยมกลีบบัวบานมีเกสรผูกแกละ
ข้า รสสุคนธ์หอมหวานซาบซ่านเหมือนแบะแซะ
ข้า สระเจ้าคลอนคลื่นยักขั่นน้ำทะเลักจนแฉะ
ข้า โอสำเภาเสาใหญ่มีเชือกยาวผูกแกละ
ข้า คลื่นก็ซัดน้ำก็แรงเรือก็แกล้งโยกแหะ
ข้า เรือลอยลงนาวาเหมือนอาชา ฮี้แหะ
ข้า แตกระจ่ายหมดแล้วฟองคลื่นนั่นแหละ ข้าแกละ....

เพลงแหล่

ครบกกำหนดเจ็ดทิวา เจ้าเวหาไปทรงสกา ส่วนคนธรรพ์ก็แปลงเป็นไร แทรกชนกลับไปยังพารา เท็จพูนความ
องค์ราชา ตั้งไฟสุ่มรุ่มอรุณาน้อยใจ แล้วคิดอุบายขัดหน้าครุฑรา
ถึงเจ็ดวันกำหนดไว้ เจ้าเวนไตยก็มาเมือง ฝ่ายคนธรรพ์ ขับลำนํ้า เสียตีสครุฑให้เจ็บใจ ว่าร้อนๆ แม่ชื่นจิต พี่จำได้
บ่ลืม บ่เลือนลาง เหมือนเมื่อไปร่วมภิรมย์ ที่วิมานฉิมพลี กลิ่นนุชทราบติดทรงพิ่ จากเขามาเจ็ดราตรี นิจจา
เอ๋ย แม่สายใจกลั่นเจ้าคล้ายไม่เหลือเลย โอ้ครุฑราได้ยินคำก็เข้าใจแสนอับอาย แสนละอายขายขี้หน้า เสียเชิง
ชาย แสนอายคน เร่งผายผันกลับวิมานอุ้มสุตามาส่งคืน
ท้าวพรหมหัตถ์ได้สบพิศตรึงก็ถามทักเจ้ากาก็ แสนกาลี้อีกมากผัว คบสมสู่มากหมู่ชาย ไม่ควรคู่อยู่เมืองแมน แดน
ของกู อีร้านชาย เร่งเอามันไปลอยล่องในนาวาชลาลัย ดอกทองเอ๋ย ดอกทองกวาว น้องเจ้าจะลาแล้วเอ๋ย

กาพย์เห่แข่งบั้งไฟ ผาแดง นางไอ่

ผู้ประพันธ์นายสุวัฒน์ สังข์ทอง
และนางสาวจากรุวรรณ แป้นเพชร
ทำนอง กาพย์เห่แข่งบั้งไฟ

โอ้เฮ้อโอ้ พวกพ่อนเฮ้อโอ้	บุญเดือนหกมาแข่งบั้งไฟ
บ้านใกล้ไกลกะมาโหมม่วน	ขอทบทวนเรื่องเล่าตำนาน
เมืองโบราณที่ตานครราช	ฟังบทบาทท้าวพระยาขอม
เพิ่นได้ซอมเห็นบ้านเมืองแล้ง	เลยฟ้าว้างไปบอกสู่เมือง
ให้ลำเรียงเอาบั้งไฟมาแข่ง	ฟ้าว้างแจ้งเสียงฟ้าเสียงฝน
มาหลายคนท้าวผาแดงแข่งทำ	บั้งไฟขึ้นฟ้าเลยชนะกลับไป
ได้ขวัญใจโอ้คำเคียงคู่	มาลิกกล่าวบ่อนท้าวพังคี่
เพิ่นนั้นเป็นบุตรพญานาค	ชาติก่อนนั้นเป็นคู่เคียงนอน
ยังอาวรณ์ถึงน้องนางไอ่	มาชาติใหม่ยังหวงหวลหา
จึงแปลงกลายมาปลอมเป็นกระซอกดอน	นางไอ่บอกให้คนจับมา
ศรยิงสาตายซ้ำกรรมจง	ก่อนตายท่องคำอธิษฐาน
ให้อลังการร่างกายสูงใหญ่	ชาวบ้านได้แบ่งชิ้นกันกิน
ไฟได้กินไขมันตายเสียง	หายจมนเกลี้ยงกลายเป็นหนองหาน
ผลบุญทานผาแดงสร้างไว้	จตุได้เป็นพญาแถน
บั้งไฟขึ้นฟ้าเลยได้บูชา	บวงสรวงพญาเดือนหกฝนส่ง
น้ำท่วมท้นฝนเทลงมา	เทลงมาให้ฝนเทลงมา
โอ้เฮ้อโอ้ เฮ้อโอ้เฮ้อโอ้	

นอกจากการสร้างสรรค์คำประพันธ์รูปแบบต่างๆที่มีความน่าสนใจแล้ว การสร้างสรรค์เครื่องประกอบการนำเสนออย่างส่งเสริมให้มีสีสันและสร้างความน่าสนใจให้กับบทเพลง โดยผู้สร้างสรรค์มักจะเลือกสรรตัวละครเอกของเรื่องมาถ่ายทอดเรื่องราว อาทิ การสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายพระเพื่อนพระแพง พลายแก้ว นางพิมพิลาไลย พระอุณรุท นางศุภลักษณ์ นางศกุนตลา นางไอ่คำ พระเวสสันดร พระนางมัทรี ฯลฯ และพบว่ามักจะประยุกต์ใช้เครื่องแต่งกายที่ตนมี หรือเลือกแต่งกายแบบการใช้สัญลักษณ์บางประการนำมาสร้างสรรค์ เช่น การนำลักษณะบางประการของดอกกุหลาบมาเพื่อสื่อถึงนางมัทนา หรือการใช้ปีกนกเพื่อสื่อถึงนางมโนราห์ เป็นต้น ลักษณะความน่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ผู้สร้างสรรค์ไม่เลือกการแต่งแต่งเป็นตัวละครเอก หรือการใช้สัญลักษณ์บางประการ หากแต่เลือกที่จะแต่งเป็นนักแสดงนิทาน เช่น ผู้สร้างสรรค์นำรูปแบบการแต่งกายมาจากชาวลาวเวียงจันทน์ที่ตกมาเป็นเชลยในสยามสมัย รัชกาลที่ 3 - รัชกาลที่ 4 และเริ่มเล่นแอ่วลาวในสยามจนเกิดความนิยมแอ่วเคล้าขอเป็นอันมากในสมัยนั้น มีการจ้างงานไปขับแอ่วลาวอย่างกว้างขวางจนกระทั่ง รัชกาล 4 ออกกฎหมายเก็บภาษีการเล่นแอ่วลาว (กมลวัฒน์ ตรีเมฆและอริชัย คำอ่อน, 2562)

ภาพที่ 1 ผู้สร้างสรรค์เลือกสรรตัวละครเอกของเรื่องมาถ่ายทอดเรื่องราว : นางศกุนตลา
ที่มา : นายภูตะวัน ศิริรักษ์ (2562)

ภาพที่ 2 ผู้สร้างสรรค์เลือกสรรตัวละครเอกของเรื่องมาถ่ายทอดเรื่องราว: พลายแก้ว นางพิมพิลาไลย
ที่มา : นายฤกษ์ จันทร์อุฏฐานะและนางสาวรัตนภรณ์ เหมือนเชตุ (2562)

ภาพที่ 3 ผู้สร้างสรรค์เลือกสรรตัวละครเอกของเรื่องมาถ่ายทอดเรื่องราว : พระอนุรุท
ที่มา : นายชานนท์ ยิ่งประสิทธิ์กุล (2562)

ภาพที่ 4 ผู้สร้างสรรค์แต่งกายแบบการใช้สัญลักษณ์บางประการนำมาสร้างสรรค์ : นางมัทนา
ที่มา : นางสาวกุลสตรี คงปราดเปรื่องและนางสาวปิยพัชร์ จิรสินรัตนมณี (2562)

ภาพที่ 5 ผู้สร้างสรรค์แต่งเป็นนักร้องลูกทุ่ง : กากี
ที่มา : นายกมลวัฒน์ ตรีเมฆ (2562)

ผลของการลงมือสร้างสรรค์ ผู้วิจัยค้นพบว่า บรรยากาศในห้องเรียนปรีทัศน์วรรณกรรมเพื่อการแสดงมีความสนุกสนาน นักศึกษาให้ความเห็นความว่า เป็นการเรียนรู้วรรณคดีที่มีความสนุกสนานแบบที่ไม่เคยมีมาก่อน ได้ทดลองสร้างสรรค์ผลงานทางด้านวรรณศิลป์ ได้เรียนรู้การสร้างสรรค์เสื้อผ้าให้เหมาะสมกับแนวคิด ได้

ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอย่างถ่องแท้ ค้นพบวิธีการหาข้อมูล ณ หอสมุดแห่งชาติและแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้เรียนรู้การสร้างสรรค์ผลงานให้มีความน่าสนใจ ได้เข้าใจเนื้อหาด้านวรรณกรรมเพื่อการแสดงมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พัชญาณ์ พุ่มขุนและอิสริยาภรณ์ คล่องแคล่ว (2562) ความว่า ได้เรียนรู้และใช้ความสามารถด้านที่ไม่เคยใช้และไม่ทราบว่าตนเองนั้นสามารถทำได้ นอกจากนี้ยังได้เห็นความสามัคคีของคนในกลุ่มและเพื่อนคนอื่นๆ ที่เข้ามาช่วยในเรื่องเสื้อผ้า การแต่งหน้าทำผม สำคัญที่สุดคือได้แสดงศักยภาพของตนเอง นอกจากนี้ อภิขญา ยงยีนและสิรินดา เปรมผล (2562) ยังให้ความคิดเห็นว่า จากการคิดสร้างสรรค์สื่าวรรณคดีเพื่อรณรสนในการเรียนรู้และรักษ์วรรณคดีไทย เรื่อง พระสุธน-มโนราห์ มีความยากเนื่องจากมีต้นฉบับหลายฉบับจึงต้องเลือกฉบับที่มีเนื้อหาครบถ้วนและเนื้อเรื่องเข้าใจง่าย เนื่องจากเป็นวรรณคดีเรื่องยาวมีรายละเอียดมาก ตัวละครหลากหลาย ผู้ศึกษาจำเป็นต้องอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาเป็นอย่างดี เพื่อนำมาสรุปให้เข้าใจและต้องนำเนื้อเรื่องที่สรุปแล้วมาปรับพร้อมทั้งสร้างสรรค์รูปแบบการนำเสนอให้เข้ากับทำนองเพลง เพื่อสร้างสรรค์งานชิ้นใหม่ที่ให้ทั้งความสนุก ได้ความรู้ที่กระชับ เข้าใจง่าย แต่ความยากในการทำงานชิ้นนี้ ทำให้เราได้คิดสร้างสรรค์และรู้จักการทำงานที่มีแปลกใหม่ นอกจากนี้ สุนิสา ดวงดุษันและลลิตา สุธาลา (2562) ยังกล่าวว่า จากการศึกษาวรรณคดีเรื่องพระลอด้วยตนเอง ทำให้ได้ความรู้หลากหลาย อันดับแรกด้วยวรรณคดีเรื่องพระลอ เป็นวรรณคดีที่สโมสรยกย่องว่าเป็น "ยอดของวรรณคดีประเภทลิลิต" (พระวรเวทย์พิสิฐ, 2502) เป็นวรรณคดีไทยที่มีเนื้อเรื่องที่มีความ น่าสนใจ น่าติดตามค้นหา เนื้อเรื่องสนุกสนานและแปลกใหม่ถึงแม้จะเป็น โศกนาฏกรรมแต่ก็ได้รับความนิยมเป็นอันมาก ในทางด้านนาฏศิลป์ไทย ได้นำวรรณคดีเรื่องนี้มาสร้างสรรค์เป็นการแสดงที่หลากหลาย ทำให้ผู้สร้างสรรค์เรียนรู้วรรณคดีและที่มาของการแสดงแต่ละชุดที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งเข้าใจและสามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละชุดการแสดงได้อย่างดี ทั้งยังได้ใช้ทักษะด้านการประพันธ์ แต่งเนื้อร้องประกอบดนตรี เพื่อนำมานำเสนอในรูปแบบใหม่และเพิ่มพูนทักษะด้านการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายประกอบการนำเสนอ ได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ของที่มีอยู่ให้เกิดเครื่องแต่งกายที่เกี่ยวข้องวรรณคดีเรื่องพระลอ ซึ่งมีประโยชน์เอื้อต่อการศึกษาในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นแรงบันดาลใจให้มีความกระตือรือร้นที่จะตั้งใจศึกษาข้อมูลของเพื่อนที่นำมาแนะนำเสนอมากขึ้น ได้รับความรู้ในเรื่องวรรณคดีของตนเองและวรรณคดีของเพื่อนกลุ่มอื่นๆ มากมาย

มีข้ออันเป็นปัญหาประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ คือ ปัญหาความยาวของเนื้อวรรณคดีซึ่งกลายเป็นข้อจำกัดในการสร้างสรรค์ พัชญาณ์ พุ่มขุนและอิสริยาภรณ์ คล่องแคล่ว (2562) กล่าวว่า ปัญหาในการสร้างสรรค์คือเนื้อเรื่องที่มีความยาวแล้วต้องนำมาใส่ลงในเพลงให้เข้าตามจังหวะเพลงและเนื้อหายังคงเดิม ทั้งนี้ตนเองมีวิธีแก้ไขปัญหาคือ อ่านเนื้อเรื่องให้เข้าใจแล้วคัดเนื้อหาสำคัญ เปลี่ยนคำให้ตรงตามจังหวะ เลือกเพลงที่ไม่เศร้าและไม่สนุกเกินไป จากนั้นจึงนำมาเรียบเรียง และสามารถนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ได้ตามที่ตั้งใจไว้ สอดคล้องกับภุชณะ จันทรอุฏฐานะและรัตนภรณ์ เหมือนเซตุ (2562) ที่ประสบปัญหาเดียวกัน วิธีการแก้ไขปัญหาคือการคัดเอาเนื้อความแค่บางช่วงมาตอนมาสร้างสรรค์ แต่มีข้อเสียคือ ผลงานสร้างสรรค์ไม่สามารถถ่ายทอดวรรณคดีได้ทั้งเรื่อง

นอกจากคุณค่าในแง่ของเรียนรู้วรรณคดี การสร้างสรรค์วรรณคดีและนำเสนอพร้อมกับการแต่งกายแล้ว การวิจัยชิ้นนี้ยังสะท้อนวัฒนธรรมด้านเพลงพื้นบ้าน อาทิ การแหล่ การร้องเพลงแอ่วกล้าซอ การขับกาพย์เซิ้งบั้งไฟ ยกตัวอย่างเช่น การสร้างสรรค์ กาพย์เซิ้งบั้งไฟผาแดง นางไอ่ ผู้สร้างสรรค์กล่าวถึงคุณค่าของการ

สร้างสรรค์ความว่า ถือเป็นการอนุรักษ์วรรณกรรมที่เก่าแก่ของชาวอีสานและยังได้ความรู้ ในแง่ของเนื้อหาสาระ คำในภาษาอีสานและทำนองการขับร้องบั้งไฟ ผ่านการนำเสนอในรูปแบบความคิดสร้างสรรค์ทั้งบทประพันธ์และการนำเสนอเครื่องแต่งกายในรูปแบบใหม่แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้ (นายสุวัฒน์ สังข์ทองและนางสาวจารุวรรณ แป้นเพชร, 2562) สอดคล้องกับ นายกมลวัฒน์ ตรีเมฆและนายอชิชัย คำอ่อน (2562) ความว่า คุณูปการของการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้คือการได้ศึกษาเพลงพื้นบ้านและนำกลับมาเผยแพร่ให้คนรุ่นใหม่ได้ฟังอีกครั้ง ได้ฝึกแต่งกลอน การออกเสียงอักขระวิธี การร้องเพลงที่มีการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอ เช่น การปรบมือ ส่งเสียงร้องแสดงความประทับใจ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลิลาวรรณคดีเพื่ออรรถรสในการเรียนและรักษาวรรณคดีไทย” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลิลาวรรณคดี และศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขานาฏศิลป์ไทยชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาปริทัศน์วรรณกรรมการแสดง โดยใช้วิธีการเรียนรู้จากการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลิลาวรรณคดี ผลการวิจัยค้นพบว่า

นักศึกษามีวิธีการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ลิลาวรรณคดีทั้งหมด 3 วิธีแบ่งออกเป็น 1. การสร้างสรรค์จากทำนองเพลงไทยสมัยใหม่ จำนวน 13 เรื่อง 2. การสร้างสรรค์จากทำนองเพลงไทยลูกทุ่ง จำนวน 4 เรื่อง 3. การสร้างสรรค์จากทำนองเพลงเพื่อชีวิต จำนวน 1 เรื่องและ 4. การสร้างสรรค์จากการขับลำทำนองรูปแบบต่างๆของไทย จำนวน 4 เรื่อง รวมทั้งสิ้นจำนวน 22 เรื่อง โดยเริ่มจากการศึกษาวรรณคดีเรื่องนั้นๆอย่างละเอียดถี่ถ้วน ศึกษาถึงชาติพันธุ์และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีที่ตนเลือก รวมถึงลักษณะการแสดง นาฏศิลป์ที่ปรุงจากวรรณคดีเรื่องนั้นๆ และมักจะเลือกแนวเพลงโดยใช้ทำนองเพลงที่ตนเองคุ้นเคย มีรสนิยมชอบเป็นส่วนตัว หรือมีลักษณะบางประการที่ตนเองมีความประทับใจ จากนั้นจึงคัดเลือกทำนองเพลง โดยพิจารณาจากอารมณ์เพลงและลักษณะพิเศษบางประการของเพลงต้นฉบับ จำนวนคำที่สอดคล้องกันกับบทที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ ทดลองขับร้องและปรับแก้ไขวรรณยุกต์เสียงสูงต่ำให้ตรงกับทำนองเพลงต้นฉบับ จากนั้นจึงสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายโดยผู้สร้างสรรค์มักจะเลือกสรรตัวละครเอกของเรื่องมาถ่ายทอดเรื่องราวและพบว่ามักจะประยุกต์ใช้เครื่องแต่งกายที่ตนมี หรือเลือกแต่งกายแบบการใช้สัญลักษณ์บางประการนำมาสร้างสรรค์ หรือมีลักษณะการแต่งกายที่แปลกออกไป อาทิ แต่งกายเป็นนักแสดงนิทาน

ผลของการลงมือสร้างสรรค์ ผู้วิจัยค้นพบว่า บรรยากาศในห้องเรียนปริทัศน์วรรณกรรมเพื่อการแสดงมีความสนุกสนาน นักศึกษาได้ทดลองสร้างสรรค์ผลงานทางด้านวรรณศิลป์ ได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอย่างถ่องแท้ ค้นพบวิธีการหาข้อมูล ณ หอสมุดแห่งชาติและแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้เรียนรู้การสร้างสรรค์ผลงานให้มีความน่าสนใจ ได้เข้าใจเนื้อหาด้านวรรณกรรมเพื่อการแสดงมากยิ่งขึ้น เป็นแรงบันดาลใจให้มีความกระตือรือร้นที่จะตั้งใจศึกษาวรรณคดีเรื่องอื่นๆ ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทยมากขึ้นอีก ทั้งการสร้างความรู้ด้วยตนเองนั้น มาจากการปฏิบัติงานจริง (ทิตนา แหมมณี, 2553, 94-95) ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้ได้จากกระบวนการทำงานและการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ได้เรียนรู้และใช้ความสามารถด้านที่ไม่เคยใช้และไม่ทราบว่าตนเองนั้นสามารถทำได้ เห็นความสามัคคีของคนในกลุ่มและเพื่อนคนอื่นๆ ที่เข้ามา

ช่วยในเรื่องเสื้อผ้า การแต่งหน้าทำผม สำคัญที่สุดคือได้แสดงศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ ชนาธิป พรกุล (2554, 60) กล่าวว่านักเรียนจะเป็นนักคิดเมื่อครูให้โอกาสและส่งเสริมการคิดของผู้เรียน ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ถามคำถามและวิจารณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, 71) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทั้งทางกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้านของผู้เรียนนั้นต้องมีมากกว่าผู้สอนและผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ สร้างความมีชีวิตชีวาในการเรียนของผู้เรียนได้ และเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยผู้สอนควรใช้หลักทางจิตวิทยามาช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สิ่งที่เรียนนั้นมีความหมายกับผู้เรียนและสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ นักศึกษามีความเข้าใจและสามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละชุดการแสดงได้อย่างดี มีทักษะด้านการประพันธ์ การแต่งบทร้องประกอบดนตรี มีการตีความวรรณคดีขึ้นใหม่สอดคล้องกับ ดวงมน จิตรจางค์ (2555, 92) กล่าวว่า วรรณคดีไทยประเภทนิยายหรือนิทานส่วนมากมักแต่งจากเรื่องเก่าแก่ที่เล่า กันมานาน ส่วนที่น่าสนใจนอกเหนือจากกวีโวหารและวรรณคดีก็คือการตีความใหม่ (reinterpretation) นักศึกษาได้เรียนรู้การสร้างสรรคเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับแนวคิด ได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ ของที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์

นอกจากคุณค่าในแง่ของการเรียนรู้วรรณคดี การสร้างสรรค์วรรณคดีและนำเสนอพร้อมกับการแต่ง กายแล้ว การวิจัยชิ้นนี้ยังมีคุณูปการต่อวงการเพลงพื้นบ้าน คือการศึกษาเพลงพื้นบ้านและนำกลับมาเผยแพร่ ให้คนรุ่นใหม่ได้ฟังอีกครั้ง เป็นการอนุรักษ์การประพันธ์บทประกอบเพลงพื้นบ้านที่หลากหลาย ได้ฝึกแต่งกลอน การออกเสียงอักขระวิธี การร้องเพลงที่มีการใช้เทคนิคต่างๆ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรคสื่อการเรียนรู้ลีลาวรรณคดีเพื่ออรรถรสในการเรียนและรักษ วรรณคดีไทย” ผู้วิจัยใช้ความวิริยะอุตสาหะในการรวบรวมข้อมูลและประเมินผล โดยหวังใจเป็นอย่างยิ่งว่าจะยัง ประโยชน์สำหรับการศึกษาในแวดวงวิชาการ วรรณศิลป์ นาฏดุริยางคศิลป์และพัสดราภรณ์ เป็นงานที่จะได้ ขยายผลไปปรับใช้เพื่อพัฒนาความรู้ด้านการสร้างสรรค์ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอน วรรณคดีและวรรณกรรมของไทย หรือแม้แต่การที่นักวิชาการด้านนาฏดุริยางคศิลป์และวรรณศิลป์ก็อาจนำ ผลการวิจัยไปขยายผลเพื่อพัฒนางานวิจัยด้านนาฏดุริยางคศิลป์และวรรณศิลป์ที่มีการสร้างสรรค์เข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาทางด้านวรรณศิลป์ นาฏดุริยางคศิลป์และพัสดราภรณ์ของบรรพบุรุษเข้าไว้ด้วยกัน ตอบสนองพันธกิจการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติและการบริการวิชาการด้วยความยินดีอย่างยิ่งของ มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ชิ้นนี้ สามารถนำไปถ่ายทอดให้เกิดความรู้และความเข้าใจ เพื่อให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดี วรรณกรรมและศาสตร์ทางด้านนาฏศิลป์ ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ เผยแพร่ เพื่อสืบสานนำไปสู่การอนุรักษ์ที่ยั่งยืน สามารถจัดทำสื่อวีดิทัศน์ออกเผยแพร่ ได้ทั่วประเทศ และเป็นการส่งเสริมวงการนาฏศิลป์ไทยให้มีความก้าวหน้าในแง่ของวิชาการโดยนำแนวทางใน การศึกษาภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย โดยนำมาถ่ายทอดในทางทฤษฎีให้เห็นเชิงประจักษ์ในฐานะเป็น

สื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาและผู้สนใจวรรณคดีโบราณเข้าใจเนื้อหาของวรรณคดีได้กระจ่างยิ่งขึ้น โดยสามารถสร้างสรรค์เนื้อหาบทกวีที่มีอยู่ในวรรณคดีออกมาถ่ายทอดปรากฏเป็นรูปธรรมจากการแสดงนาฏศิลป์ อันตรงกับปณิธานของผู้สร้างสรรค์ที่ต้องการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงและเผยแพร่วรรณคดีโบราณให้แก่คนในสังคมไทย อีกทั้งยังปลูกฝังให้เยาวชนไทยสนใจและรักวรรณคดีไทยมากยิ่งขึ้น

References

- Boonlueep Thepsuwan, Mom Luang. (1974). *Analytical taste of Thai literature*. Bangkok: Wattana Panich Thai Printing House.
- Chaiwat Sutthirat. (2016). *80 Learning Management Innovation that focuses on learners is important*. Bangkok: Danex International Corporation.
- Chalada Rueangraklikit (2014). *Thai literature, ASEAN literature*, p. 30-31. n.p.
- Chanathip Pornkul. (2011). *Teaching theoretical and applied teaching methods*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Chatsunee Sinthusingha (1989). *Literature Criticism*. Bangkok: Textbook Project, Faculty of Arts Chulalongkorn University.
- Duangmonchit Chamnong and Suchitra Jongstit Watthana (2012). *Form and aesthetics and Thai literature, unit 8, course teaching materials Thai Literature* (2nd edition). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat University.
- Kittiya Rasameemcham. (2018). *Thai literature in the Thai era 4.0*. Journal of Information. 2561 (1), p. 13.
- Kularb Mallikamad, (1979). *Literary criticism*. Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- Mariam Nilphan. (2012). *Research methods in education*. Nakhon Pathom: Silpakorn University Press, Nakhon Pathom.
- Panya Borisud. (1999). *Analysis of Thai literature by genre*. Bangkok: Royal Institute.
- Saithip Nukulkit. (1990). *Literature about traditions* Bangkok: Srinakharinwirot University, Bangkok.
- Sriwilai Dokchan. (1986). *Thai literature and literature teaching*. Chiang Mai: Faculty of Education. Chiang Mai University.
- Suthiwong Phongphaibun. (1982). *Analytical literature*. Bangkok: Kurusapha Printing House, Ladprao.
- Thitsana Khammanee. (2010). *Teaching Science: Knowledge for efficient learning process management (13th edition)*. Bangkok: The Publisher of Chulalongkorn University.
- Wipa Kongkanan. (1990). *Literature study*. Bangkok: Thai Wattana Panich.
- Wit Silawariyanont. (1975). *Literature and literary criticism*. Bangkok: Phrae Pittaya Printing House.
- Worawet Phisit. (2502). *Thai Literature*. Bangkok: Thai Language and Literature Center Faculty of Arts, Chulalongkorn University.